

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2683

Vragen van het lid **Dijkhoff** (VVD) aan de minister van Veiligheid en Justitie over *de opsporing van gestolen apparatuur* (ingezonden 23 april 2013).

Antwoord van minister **Opstelten** (Veiligheid en Justitie) (ontvangen 25 juni 2013) Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2012–2013, nr. 2276

Vraag 1

Kent u de berichten: «Politie 020 weigert gestolen Mac terug te halen» en «iPhone-dief blijft ondanks volgsoftware voortvluchtig»?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2 en 3

Klopt het dat de politie bij de inbraak in Rotterdam waarbij de iMac werd buitgemaakt, heeft geweigerd om buiten kantooruren een proces-verbaal van aangifte op te maken en het slachtoffer verwees naar reguliere kantoor tijden voor het opnemen van deze aangifte? Is dit ook gebeurd in de zaak in Tilburg waarin een vrouw op straat werd beroofd van haar iPhone?²

Wat is de reden geweest om de aangeefster van de diefstal van een iMac te verwijzen naar de reguliere kantooruren voor het opnemen van haar aangifte?

Antwoord 2 en 3

In beide gevallen heeft de politie direct actie ondernomen op de bij hen gedane melding. In het geval van Tilburg is de aangifte direct opgenomen. In het geval van de inbraak van Rotterdam werd de melding rond middernacht gedaan en is de Politie direct ter plaatse gegaan zodat tijdig actie kon worden ondernomen. De formele afhandeling van de aangifte heeft de volgende dag op het bureau plaats gevonden.

¹ http://www.geenstijl.nl/mt/archieven/2013/04/politie_020_weigert_gestolen_c.html en https://www.security.nl/artikel/45924/1/iPhone-dief_blijft_ondanks_volgsoftware voortvluchtig.html

² http://www.geenstijl.nl/mt/archieven/2013/04/politie_020_weigert_gestolen_c.html en https://www.security.nl/artikel/45924/1/iPhone-dief_blijft_ondanks_volgsoftware voortvluchtig.html

Vraag 4, 5, 6, 7, 9 en 10

Klopt het dat zonder een aangifte niet kan worden overgegaan tot maatregelen om de gestolen apparatuur in beslag te nemen, zelfs als door moderne technologieën nagenoeg precies kan worden achterhaald waar deze gestolen apparatuur zich bevindt? Zo ja, bent u van mening dat dit wenselijk is? Zo dit niet het geval is, wat gaat u hieraan doen?

Wat zijn de opsporingsresultaten van volgsoftware? Kunt u hier ook voorbeelden aanhalen van gevallen waarin deze software een positief effect heeft gehad op de opsporing en gevallen waarin dat positieve effect er niet was? Waar hangt de slagingskans vanaf? Hoe is concreet omgegaan met deze volgsoftware in de Tilburgse zaak van de straatroof van een iPhone? Deelt u de mening dat de inzet van middelen zoals «find my iMac» of «find my iPhone» opsporingsbevorderend kan werken? Hoe oordeelt u in dat verband over politieagenten die na een degelijke melding niet tot actie overgaan?

Klopt het dat de politie zelf ook adviseert om dergelijke middelen te gebruiken?³ Deelt u de mening dat dat de verwachting wekt dat van de informatie die hieruit voortkomt door de politie ook gebruik gemaakt wordt? Deelt u de mening dat gestolen apparatuur, waarvan bekend is waar deze zich bevindt, door de politie moet worden teruggehaald, mede om eigenrichting te voorkomen?

Welke maatregelen gaat u ondernemen om ervoor te zorgen dat in dit soort zaken voortaan wel snel kan worden overgegaan tot terughalen van de gestolen goederen?

Antwoord 4, 5, 6, 7, 9 en 10

Ook zonder aangifte kan gestolen apparatuur in beslag worden genomen, bijvoorbeeld wanneer een dief op heterdaad wordt betrapt of wanneer de gestolen apparatuur als «bijvangst» in een strafrechtelijk onderzoek wordt aangetroffen.

Echter niet bij elk misdrijf vindt een betrapting op heterdaad plaats en niet alle gestolen producten worden terug gevonden als bijvangst. Het heeft dan ook meerwaarde voor de opsporing als volgsoftware geïnstalleerd wordt door eigenaren van apparaten als iPhones, iPads etc. De politie adviseert ook om dergelijke middelen te gebruiken. Zo attendeert de campagne «Hier waak ik», waar de Politiechef eenheid Rotterdam-Rijnmond en ikzelf op 9 oktober 2012 de aftrap voor hebben gegeven, jongeren op het gebruik van volgsoftware ter bescherming van hun mobiele telefoon.

Het Openbaar Ministerie houdt geen overzicht bij van zaken waarin (al dan niet met succes) gebruik is gemaakt van volgsoftware. Wel kan gesteld worden dat de volgsoftware extra mogelijkheden biedt voor de oplossing van diefstallen en inbraken. Het signaal geeft immers de (globale) locatie aan van de apparatuur en de eventuele daders.

Echter, of direct ingegrepen kan worden bij de diefstal van apparatuur met volgsoftware en of dat ingrijpen succesvol is hangt af van verschillende factoren. Om te beginnen opereren, zoals eerder aangegeven in de beantwoording van vragen van uw Kamer TK 2011–2012, Aanhangsel v/d handeling nr. 2356), het OM en de politie binnen een afgewogen stelsel van strafvorderlijke bevoegdheden. Daarbij zijn in dit soort gevallen met name de beginselen van proportionaliteit en subsidiariteit van belang. Aan de hand van deze twee beginselen zal getoetst worden of de inzet van (bijzondere) opsporingsmiddelen geoorloofd is. In het geval van de doorzoeking van een privéadres is de Rechter-Commissaris verantwoordelijk voor deze afweging en de uiteindelijke machtiging.

De wet stelt daarbij zware eisen aan het inzetten van dit ingrijpende dwangmiddel. Zo zal het enkele feit dat een computer gestolen is niet perse leiden tot de inzet van dit zware middel. Ook neemt het OM in zijn afweging alle andere overige relevante onderzoeksresultaten mee en zal het OM kijken of er naast de diefstal ook sprake is van bijkomende (zware) strafbare feiten zoals inbraak, bedreiging of geweld.

Verder is het van belang of de locatie, al dan niet aan de hand van de volgsoftware, exact is vast te stellen. Zoals uiteengezet in antwoord op eerdere schriftelijke vragen over een gestolen iPad aanhangsel Handelingen,

³ <http://www.politie.nl/nieuws/2013/april/16/08-mobiele-telefoon-op-straat-afgepakt.html>

vergaderjaar 2011–2012, nrs 2356 en 2357) is de locatiebepaling via mobiele applicaties – zeker in stedelijke gebieden – regelmatig onvoldoende nauwkeurig ten aanzien van een specifiek adres. Zo kan het signaal van gestolen apparatuur komen uit een flatgebouw waardoor niet met voldoende zekerheid kan worden vastgesteld om welk huis of verdieping het precies gaat. De doorzoeking van meerdere huizen voor de diefstal van een computer zou daarbij niet als proportioneel kunnen worden gezien. Ook zal het enkele gegeven dat de eigenaar van een gestolen goed de vermoedelijke locatie daarvan vermeldt aan de politie zodoende in het algemeen niet voldoende zijn om tot de inzet van deze zware opsporingsmiddelen over te gaan. Dit neemt niet weg dat, als de locatie van een gestolen goed met voldoende zekerheid kan worden vastgesteld, en mits voldaan is aan de eisen van proportionaliteit en subsidiariteit, in beginsel op last van de officier van justitie een woning kan worden binnengetroten en doorzocht op grond van bijvoorbeeld een verdenking van diefstal of heling. Dankzij de volgsoftware hebben politie en OM daarbij extra kennis over de locatie van de apparatuur, en eventueel de daders. Eigenrichting moet uiteraard voorkomen worden. Ik vind het dan ook belangrijk dat het OM en politie, mits voldaan is aan de voorwaarden, voldoende aandacht blijft schenken aan dit soort zaken.

Vraag 8

Is de opsporingscapaciteit van de politie toereikend om na dit soort meldingen onmiddellijk tot handelen over te gaan? Zijn er anderszins juridische belemmeringen om tot onmiddellijk handelen over te gaan?

Antwoord 8

Ja.

De Politie en het OM opereren binnen een afgewogen stelsel van strafvorderlijke bevoegdheden waarbij juridische voorwaarden zoals proportionaliteit en subsidiariteit belangrijke beginselen zijn. Dit biedt de burger de nodige juridische garanties. Als aan deze juridische voorwaarden voldaan is, kan door OM en politie worden opgetreden. Zie daarvoor bovenstaande beantwoording.